

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4354/2567

กองทุนหมู่บ้าน ค. โจทก์ นาง ล. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 672, ป.อ. มาตรา 264, ป.อ. มาตรา 265, ป.อ. มาตรา 268, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.วิ.อ. มาตรา 28

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อความผิดเกี่ยวกับเอกสารมุ่งหมายที่จะคุ้มครองความน่าเชื่อถือของผู้ทำเอกสารและผู้ที่ถูกทำเอกสารปลอมที่ถูกนำไปใช้แอบอ้างเป็นเหตุให้ได้รับความเสียหาย ความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมจึงอาจมีผู้เสียหายได้หลายรายแล้วแต่ข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป คดีนี้ลายมือชื่อที่จำเลยที่ 1 ปลอมเป็นลายมือชื่อของ ช. ช. จึงถือเป็นผู้เสียหายผู้หนึ่ง นอกจากนี้การที่จำเลยที่ 1 นำใบมอบฉันทะปลอมและใบถอนเงินปลอมไปแสดงต่อจำเลยที่ 2 เพื่อขอลงเงินจากบัญชีเงินฝากของโจทก์โดยเงินดังกล่าวยังคงเป็นของธนาคารจำเลยที่ 2 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 672 ทำให้จำเลยที่ 2 ได้รับความเสียหายโดยตรง จำเลยที่ 2 จึงเป็นผู้เสียหายด้วยอีกผู้หนึ่ง และการที่จำเลยที่ 1 ปลอมลายมือชื่อของ ช. ในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ในใบถอนเงินและใบมอบฉันทะ แล้วนำเอกสารสิทธิปลอมดังกล่าวไปขอลงเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ที่ฝากไว้กับจำเลยที่ 2 เท่ากับว่าเป็นการแอบอ้างว่าใบถอนเงินและใบมอบฉันทะดังกล่าวเป็นเอกสารที่โจทก์ทำขึ้นโดยจำเลยที่ 1 เป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารสิทธิเพื่อไปเบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ อันเป็นการปลอมตัวตนของโจทก์ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากใบถอนเงินที่ระบุว่าเป็นการเบิกถอนเงินออกจากชื่อบัญชีเงินฝากของโจทก์ และต่อมาจำเลยที่ 2 ยินยอมให้เบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ โจทก์ในฐานะนิติบุคคลเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหายโดยตรงจากการที่ถูกจำเลยที่ 1 แอบอ้างดังกล่าว จึงถือว่าโจทก์เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมด้วย โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ในความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ประกอบมาตรา 28 (2)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (9), 91, 265, 268, 341, 342, 352, 353, 354 ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 1,710,160 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี ของต้นเงิน 1,549,200 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้จำเลยที่ 1 และที่ 3 ร่วมกันชำระเงิน 65,116 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี ของต้นเงิน 59,200 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ระหว่างไต่สวนมูลฟ้อง โจทก์ไม่ชำระค่าขึ้นศาลภายในเวลาที่กำหนด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฟ้องคดีในส่วนแพ่ง โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยที่ 2 และที่ 3 ศาลชั้นต้นอนุญาต ให้จำหน่ายคดีในส่วนของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ออกจากสารบบความ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยที่ 1 ให้การปฏิเสธ แต่ก่อนสืบพยานโจทก์ จำเลยที่ 1 ขอลงคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็นรับสารภาพในข้อหาปลอมและใช้เอกสารสิทธิปลอม ส่วนข้อหายกยอกให้การปฏิเสธว่าคดีโจทก์ขาดอายุความ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าฟ้องโจทก์ข้อหายกยอกขาดอายุความ ตาม

รายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2565 ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 วรรคสอง, 265, 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 (ที่ถูก ไม่ระบุมาตรา 264 วรรคสอง) ฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม เมื่อจำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม จึงให้ลงโทษฐานใช้เอกสารสิทธิปลอมแต่กระหนงดียวตามมาตรา 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 ตามมาตรา 268 วรรคสอง การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระหนงดความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำเลยที่ 1 ปลอมเอกสารแล้วนำเอกสารที่ปลอมไปใช้ 13 ครั้ง รวมความผิดฐานใช้เอกสารปลอม 13 กระหนง จำคุกกระหนงละ 2 ปี รวมจำคุก 26 ปี จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กระหนงละกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 13 ปี จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันนในชั้นฎีการับฟังเป็นญติว่า ฟ้องโจทก์ฐานยักยอกขาดอายุความ นในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้อง จำเลยที่ 1 ปลอมเอกสารโดยเติมข้อความและจำนวนเงินลงไปในช่องว่างของใบถอนเงินและใบมอบฉันทะของจำเลยที่ 2 สาขาปัว และปลอมลายมือชื่อของนายชัยโรจน์หรือครองศักดิ์ ในใบถอนเงินและใบมอบฉันทะดังกล่าว แล้วนำเอกสารที่ปลอมขึ้นนั้นไปใช้แสดงต่อจำเลยที่ 2 สาขาปัว เพื่อให้จำเลยที่ 2 หลงเชื่อว่านายชัยโรจน์ซึ่งเป็นประธานกองทุนได้ลงลายมือชื่อในใบถอนเงินและใบมอบฉันทะมอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 มาถอนเงินจากบัญชีกองทุนบ้าน ค. เลขที่ 05244067xxxx และบัญชีเงินผลประโยชน์ของหมู่บ้าน ค. เลขที่ 05244067yyyy ของโจทก์ เป็นเหตุให้จำเลยที่ 2 หลงเชื่อและอนุมัติให้จำเลยที่ 1 ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีของโจทก์ไป รวม 13 ครั้ง เป็นเงิน 1,549,200 บาท การกระทำของจำเลยที่ 1 ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 วรรคสอง, 265, 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุก มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันนในชั้นฎีการับฟังเป็นญติว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม โดยจำเลยที่ 1 เติมข้อความ เติมจำนวนเงิน และปลอมลายมือชื่อของนายชัยโรจน์ ซึ่งเป็นประธานกองทุนโจทก์นในใบถอนเงินและใบมอบฉันทะของจำเลยที่ 2 สาขาปัว แล้วนำเอกสารที่ปลอมขึ้นไปใช้แสดงต่อจำเลยที่ 2 สาขาปัว เพื่อให้จำเลยที่ 2 หลงเชื่อว่านายชัยโรจน์ลงลายมือชื่อในใบถอนเงินและใบมอบฉันทะมอบอำนาจให้จำเลยที่ 1 มาถอนเงินจากบัญชีกองทุนบ้าน ค. และบัญชีเงินผลประโยชน์ของหมู่บ้าน ค. ของโจทก์ เป็นเหตุให้จำเลยที่ 2 หลงเชื่อและอนุมัติให้จำเลยที่ 1 ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีของโจทก์ไป ดังนี้ เมื่อความผิดเกี่ยวกับเอกสารมุ่งหมายที่จะคุ้มครองความน่าเชื่อถือของผู้ทำเอกสารและผู้ที่ถูกทำเอกสารปลอมที่ถูกนำไปใช้แอบอ้าง เป็นเหตุให้ได้รับความเสียหาย ความรับผิดชอบอาญาสำหรับความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมจึงอาจมีผู้เสียหายได้หลายรายแล้วแต่ข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป คดีนี้ลายมือชื่อที่จำเลยที่ 1 ปลอมเป็นลายมือชื่อของนายชัยโรจน์ นายชัยโรจน์จึงถือเป็นผู้เสียหายผู้หนึ่ง นอกจากนี้การที่จำเลยที่ 1 นำใบมอบฉันทะปลอมและใบถอนเงินปลอมไปแสดงต่อจำเลยที่ 2 เพื่อขอถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของโจทก์โดยเงินดังกล่าวยังคงเป็นของธนาคารจำเลยที่ 2 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 672 ทำให้จำเลยที่ 2 ได้รับความเสียหายโดยตรง

จำเลยที่ 2 จึงเป็นผู้เสียหายด้วยอีกผู้หนึ่ง และการที่จำเลยที่ 1 ปลอมลายมือชื่อของนายชัยโรจน์ในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ในใบถอนเงินและใบมอบฉันทะ แล้วนำเอกสารสิทธิปลอมดังกล่าวไปขออนุญาตถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ที่ฝากไว้กับจำเลยที่ 2 เท่ากับว่าเป็นการแอบอ้างว่าใบถอนเงินและใบมอบฉันทะดังกล่าวเป็นเอกสารที่โจทก์ทำขึ้นโดยจำเลยที่ 1 เป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารสิทธิเพื่อไปเบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ อันเป็นการปลอมตัวตนของโจทก์ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากใบถอนเงินที่ระบุว่าเป็นการเบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ และต่อมาจำเลยที่ 2 ยินยอมให้เบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ โจทก์ในฐานะนิติบุคคลเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหายโดยตรงจากการที่ถูกจำเลยที่ 1 แอบอ้างดังกล่าว จึงถือว่าโจทก์เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมด้วย โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ในความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ประกอบมาตรา 28 (2) ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 โดยวินิจฉัยว่าโจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหายนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น สำหรับประเด็นที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ยังมิได้วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ว่า กรณีมีเหตุที่จะลงโทษสถานเบาหรือรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยที่ 1 หรือไม่ นั้น เพื่อมิให้คดีล่าช้า ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยชี้ขาดคดีไปเสียทีเดียวโดยไม่ย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิจารณาพิพากษาในประเด็นดังกล่าวใหม่ เมื่อพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นว่า การที่จำเลยที่ 1 ปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมดังกล่าว เป็นเหตุให้จำเลยที่ 2 หลงเชื่อและอนุมัติให้จำเลยที่ 1 ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีของโจทก์ไป รวม 13 ครั้ง เป็นเงิน 1,549,200 บาท ส่อแสดงถึงพฤติการณ์ที่ไม่สุจริตของจำเลยที่ 1 ที่มุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนและความเสียหายของผู้อื่น ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมือง ส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและการดำเนินกิจการของโจทก์ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวนมากพลอยได้รับความเดือดร้อน เพราะอาจทำให้โจทก์ขาดสภาพคล่องขาดเงินทุนหมุนเวียน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องราวร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่นดังที่จำเลยที่ 1 อ้าง มิใช่เป็นเหตุผลเพียงพอที่จะรอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยที่ 1 แต่ที่ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ระยะเวลา 2 ปี รวม 13 กระหน้งจำคุก 26 ปี ก่อนลดโทษให้นั้น เมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์โดยรวมแล้วเห็นว่าหนักเกินไป ศาลฎีกาเห็นสมควรกำหนดโทษแต่ละกระหน้งใหม่ให้เหมาะสมแก่รูปคดี อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำคุกจำเลยที่ 1 ระยะเวลา 1 ปี รวม 13 กระหน้ง จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพ ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กระหน้งละกึ่งหนึ่ง คงจำคุกกระหน้งละ 6 เดือน รวมจำคุก 78 เดือน นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

องค์คณะ

มาลิน ภู่งศ์ จุลมนต์ · ปานทอง สุ่มมัตย์ · สิทธิพร บุญยฤทธิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4354/2567>